

УДК 37.02

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-210-96-100

ДРОБІН Андрій Анатолійович –
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних
технологій та безпечного освітнього середовища
комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухолинського»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4414-0465>
e-mail: drobin@bigmir.net

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЧЕРЕЗ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

В статті розглядаються триваючі процеси глобальної трансформації сучасної цивілізації, які пов'язані з науковим і технологічним процесом, лавиноподібним потоком інформації, змінами структури суспільства, що є об'єктивними причинами змін в системі освіти. Ці зміни ґрунтуються на потребі людей розвивати нові компетентності, необхідні для успішного життя та соціалізації: комунікативну, когнітивну, інформаційну та цифрову. У статті зазначається, що в науковій думці та законодавчій сфері відбуваються об'єктивні процеси еволюційної трансформації змісту поняття «Цифрова компетентність»: Інформаційно-комунікаційна компетентність ⇒ Інформаційно-цифрова компетентність ⇒ Цифрова компетентність. Автор постулює, що розвиток освітнього процесу неможливий без формування цифрової компетентності вчителя, на якій базується його професійна діяльність, та розглядає значення терміну «цифрова компетентність» як з позицій цифрової компетентності громадян, так і з позиції професійних якостей учителя. Зазначається, що в період технологічного розвитку цифрового суспільства, який прискорюється, та широкого впровадження цифрових технологій, створення цифрового освітнього середовища, постає загальна потреба у вирішенні протиріч між попитом на вчителя з розвинутою цифровою компетентністю та їх недостатньою підготовленістю в аспекті цифрової складової для успішного застосування цифрових технологій у професійній педагогічній діяльності. У статті аналізуються основні цифрові сервіси та ресурси, які активно використовують вчителі в освітньому процесі: це цифрові освітні платформи, освітні портали для підготовки до ЗНО/ДПА/НМТ/ЄВІ, платформи дистанційного навчання, інструменти для запису відео, створення мультимедіа, інструменти для проведення онлайн-занять, онлайн-дошки обміну, онлайн-сервіси спільного редагування документів, сервіси генерації QR-кодів, відеосервіси, текстові та табличні процесори, програми для підготовки електронних презентацій, графічні редактори, системи управління базами даних, месенджери та соціальні мережі, сервіси онлайн-тестування, опитування та анкетування студентів, хмарне сховище даних, сервіси онлайн-візуалізації для організації діяльності, інструменти для створення веб-портфоліо, інструменти для проектно-діяльності, нейронні мережі, предметно-орієнтовані ресурси. Автор дійшов висновку, що формування цифрової компетентності сучасного вчителя є результатом суспільного запиту на рівень його професіоналізму та професійної підготовки, які необхідні для успішної професійної діяльності та здійснення якісного освітнього процесу.

Ключові слова: освітній процес; цифрова компетентність; цифрові технології; цифрове освітнє середовище, цифрові освітні ресурси, професійна діяльність педагога.

DROBIN Andrii Anatoliyovych –
Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Lecturer of Department of Information and Communication
Technologies and Safety of the Educational Environment of Municipal
Institution «Kirovograd Regional IN-Service Teacher Training
Institute named after Vasyl Sukhomlynsky»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4414-0465>
e-mail: drobin@bigmir.net

INCREASING THE LEVEL OF PROFESSIONAL TRAINING OF THE MODERN TEACHER THROUGH THE FORMATION OF DIGITAL COMPETENCE

The article examines the ongoing processes of global transformation of modern civilization, which are associated with the scientific and technological process, the avalanche-like flow of information, changes in the structure of society, which are the objective causes of changes in the education system. These changes are based on the need for people to develop new competencies necessary for a successful life and socialization: communicative, cognitive, informational and digital. The article notes that objective processes of evolutionary transformation of the content of the concept of "Digital competence" are taking place in scientific opinion and in the legislative sphere: Information and communication competence ⇒ Information and digital competence ⇒ Digital competence. The author postulates that the development of the educational process is impossible without the formation of the teacher's digital competence, on which his professional activity is based, and considers the meaning of the term "digital competence" both from the standpoint of citizens' digital competence and from the standpoint of the teacher's professional qualities. It is noted that in the period of the technological development of the digital society, which is accelerating, and the widespread introduction of digital technologies, the creation of a digital educational environment, there is an urgent need to resolve the contradictions between the demand for teachers with developed digital competence and their insufficient training in the aspect of

the digital component for the successful application of digital technologies in professional pedagogical activity. The article analyzes the main digital services and resources that are actively used by teachers in the educational process: they include digital educational platforms, educational portals for preparing for ZNO/DPA/NMT/EVI, distance learning platforms, tools for recording videos, creating multimedia, tools for conducting online classes, online sharing boards, online services for joint editing of documents, services for generating QR codes, video services, text and table processors, programs for preparing electronic presentations, graphic editors, database management systems, messengers and social networks, services for online testing, student surveys and questionnaires, cloud data storage, online visualization services for organizing activities, tools for creating web portfolios, tools for project activities, neural networks, subject-oriented resources. The author concluded that the formation of the digital competence of a modern teacher is the result of public demand for the level of his professionalism and professional training, which are necessary for successful professional activity and the implementation of a high-quality educational process.

Key words: *educational process; digital competence; digital technologies; digital educational environment, digital educational resources, teacher's professional activity.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Ми живемо в час глобальних змін, пов'язаних з науково-технічною та промисловою революціями, проривними науковими відкриттями та досягненнями, великими масивами самої різноманітної інформації. Ці події викликають зміни у взаємовідносинах між людьми, між людьми і соціумом, між людьми і державою, між державами, між людьми, державою і бізнесом, висуваючи в авангард змін набуття людьми нових обов'язкових рис, притаманних людині нового часу, компетентностей необхідних для успішного життя і соціалізації: комунікативні, когнітивні, інформаційно-цифрові.

Локомотивом цих змін визначено систему освіти, основним призначенням якої є задоволення суспільного запиту на продукт освіти, формування кадрового потенціалу, соціального фундаменту суспільства, його майбутнього.

Щоб наблизити сучасну школу до очікуваного майбутнього, необхідно впроваджувати вагомі, такі, що мають принципове значення, досягнення в галузі якості, інноваційні методи та сучасні інформаційно-комунікаційні технології і в освіті. Розвиток освітнього процесу через використання цифрових даних та можливостей цифрового середовища неможливе без формування у педагога цифрової компетентності. Вчитель ХХІ століття не просто використовує інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі, він ґрунтує на них всю свою професійну діяльність. Цифрові технології розширили у системі освіти межі доступності знань: дозволили активно використовувати інформаційні та цифрові ресурси, віртуальні лабораторії, бази даних, енциклопедії, віртуальні екскурсії, онлайн-курси, мобільні додатки. Завдяки цифровим технологіям збільшується можливість створювати для кожного учня індивідуальні освітні траєкторії, урізноманітнити форми, методи та темп освоєння освітнього матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, пов'язані з формуванням цифрової компетентності педагога ХХІ сторіччя, у вітчизняній науці досліджувалися Н.В. Морзе,

В.Ю. Биковим, О.В. Овчарук, М.І. Жалдак, О.О. Наливайком, О.М. Трифоновою та іншими.

Аналіз наукової літератури та законодавчої бази дозволяє виділити процес еволюційної трансформації змісту поняття «Цифрова компетентність», що видно з тлумачення цього терміну у нормативно-правових актах: Інформаційно-комунікаційна компетентність ⇒ Інформаційно-цифрова компетентність ⇒ Цифрова компетентність. Це пов'язано з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, їх змісту, функцій, інструментарію. Останні документи оперують поняттям саме «Цифрова компетентність».

Метою статті є вивчення рамок цифрової компетентності педагога та її вплив на провадження професійної педагогічної діяльності.

Методи дослідження: *Емпіричні:* спостереження за процесом організації та проведення освітнього процесу, цілеспрямоване вивчення існуючого досвіду організації освітнього процесу, дослідження використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та їх ефективність. *Теоретичні:* системний та порівняльний аналіз нормативних документів, що визначають зміст цифрової компетентності для громадян та педагогів, наукової та методичної літератури з даної проблеми, узагальнення та систематизація досвіду використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, цифрових освітніх ресурсів в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Н.В. Морзе зазначає, що «Цифрова компетентність педагогічного працівника – це складне динамічне цілісне інтегративне утворення особистості, яке є його багаторівневою професійно-особистісною характеристикою в сфері цифрових технологій і досвіду їхнього використання, що обумовлене з одного боку потребами та вимогами цифрового суспільства, а з іншого появою цифрового освітнього простору, який змінює освітню (навчально-виховну) взаємодію всіх її учасників, характеризується широким залученням мережі Інтернет, цифрових систем зберігання та первинної систематизації даних, а також автоматизованих цифрових

аналітичних систем (на основі нейромереж та штучного інтелекту), що дозволяє ефективніше здійснювати професійну діяльність та водночас вимагає (можливо - стимулює або потребує) постійного професійного саморозвитку.» [2, с.50]

У Проекті Рамки цифрової компетентності громадян України «Цифрова компетентність – впевнене, критичне та відповідальне використання цифрових технологій для навчання, роботи та участі в суспільному житті. Вона охоплює такі поняття, як інформаційна грамотність та медіаграмотність, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту (включаючи програмування), безпека (включаючи захист персональних даних у цифровому середовищі та кібербезпеку), а також розв'язування різнопланових проблем і навчання впродовж життя.» [4, с.99]

Концепція розвитку цифрових компетентностей зазначає, що «цифровою компетентністю є динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність із використанням таких технологій.» [3]

Як видно з наведених визначень, цифрова компетентність сприймається як складне комплексне поняття, що визначає життєдіяльність людини в інформаційному суспільстві. У її структурі позначені чотири компоненти: знання; вміння та навички; мотивація; відповідальність (що включає, у тому числі, безпеку), які можуть реалізовуватись у різних сферах роботи з інформацією та цифровими пристроями (робота з контентом, комунікація, техносфера, споживання).

Цифрова компетентність педагога у цьому контексті розглядається як ключовий компонент кваліфікаційного портрета педагога. Оскільки вчитель є центральним об'єктом цифрової школи, покликаний не лише передавати предметні знання, вирішувати завдання навчання, виховання та розвитку, формувати ціннісне ставлення, але й виконувати нові функції, будучи наставником учнів, відповідальним формування їх цифрової грамотності. То у зв'язку з цим цифрову компетентність педагога слід розглядати:

1. як засновану на безперервному оволодінні цифровими компетентностями здатність вчителя як громадянина впевнено, ефективно, критично та безпечно обирати та застосовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у різних сферах життєдіяльності:

– роботі з інформацією (створення, пошук, відбір, критична оцінка);
– комунікації (створення, розвиток, підтримка відносин, ідентичність, репутація, самопрезентація);

– споживанні (використання цифрових технологій та мережевих послуг у споживчих цілях – замовлення, послуги, купівлі та ін.);

– техносфері (володіння комп'ютером та програмним забезпеченням), а також готовність вчителя до такої діяльності.

2. як оволодіння педагогом вміннями використовувати цифрові технології в освітньому процесі, які дають:

– значно розширені можливості представлення навчальної інформації;

– реалістичне відтворення оточуючої дійсності через застосування кольору, графіки, звуку, доповненої та віртуальної реальності;

– суттєве підвищення мотивації учнів до навчальної діяльності через використання комп'ютерної техніки та мобільних пристроїв;

– найбільш широке розкриття творчих здібностей учнів у процесі навчання та виховання, активізацію їх пізнавальної діяльності;

– наочне представлення необхідної навчальної інформації.

В оцінці рівня сформованості цифрової компетентності вчителів доцільно використовувати «Концептуально-референтну Рамку цифрової компетентності педагогічних та науково-педагогічних працівників» [1], що дозволяє оцінити, як інтегральний показник цифрової компетентності, так і його окремі складові компоненти за сферами цифрової компетентності, структурою їх компонентів, дескрипторами компонентів (знання, вміння, навички та ставлення), рівнями володіння за визначеними критеріями.

Відповідно до вимог цього документа, вчитель повинен вміти в умовах сучасного освітнього середовища використовувати сервіси для роботи з цифровим освітнім контентом, освоювати дистанційні форми навчання, проводити заняття з використанням цифрового освітнього контенту, а також лабораторні та практичні роботи з застосуванням інтерактивних електронних освітніх матеріалів, зокрема віртуальних лабораторій, симуляторів тощо. Все це передбачає оновлення дидактичного цифрового інструментарію вчителя, проектування цифрового освітнього середовища за допомогою запровадження у педагогічну практику цифрових технологій.

Дослідження наукової та дидактичної літератури показують, що до складу регулярно використовуваних учителем сервісів для забезпечення освітнього процесу та ведення педагогічної діяльності входять: канали зв'язку з учнями (безпосередня взаємодія у рамках аудиторних занять, телефонний зв'язок, електронна пошта, месенджери, соціальні мережі), сервіси для роботи з цифровим освітнім контентом, електронні журнали, інформаційно-

комунікаційні освітні платформи, сервіси ведення електронної звітності, засоби Mobile-Learning (мобільного навчання) що включають до процесу навчання персональні електронні пристрої учнів (смартфони, планшети, ноутбуки), використання в освітньому процесі цифрових освітніх ресурсів, додатків, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій та пристроїв.

Через те, що цифрові послуги, інструменти та середовища дуже динамічні, вони постійно розвиваються і вдосконалюються, потрібна постійна актуалізація та розвиток цифрової компетентності педагога, яка є частиною його професійної педагогічної освіти та самоосвіти. Оскільки у характеристиці професійного портрета сучасного педагога, серед іншого, увага акцентується саме на його цифровій компетентності, готовності та здатності впевнено, ефективно критично обирати та застосовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології та освітні ресурси у діяльності, облік мотиваційної та ціннісної сфери особистості.

Йдеться про цифрові освітні платформи (Цифрова Освіта, EdEra, Prometheus, Всеосвіта, Google Classroom), освітні портали для підготовки до ЗНО/ДПА/НМТ/ЄВІ (УЦОЯО, Освіта.ua, Learning.ua), платформи дистанційного навчання (Moodle, Canvas, CORE, Blackboard та ін.), інструменти для запису відео, створення мультимедіа (TechSmith Capture, Jing, Camtasia, Movavi та ін.), інструменти для проведення онлайн-занять (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Discord та ін.), онлайн-дошках спільного використання (Miro, Google Jamboard, Microsoft Whiteboard, Whiteboard Fox, AWW board, Ziteboard, IDroo та ін.), онлайн-сервіси для спільного редагування документів (Google Docs, Microsoft Office 365 Education, Netboard, Perusall та ін.), інструментах для залучення (Kahoot, Mentimeter, Quizizz та ін.), сервісах для генерування QR-кодів (<http://www.qr-code.com.ua>, <https://www.the-qr-code-generator.com>, <https://www.the-qr-code-generator.com/scan>, QRDroid та ін), відеосервісів (YouTube, Vimeo та ін), текстових процесорів (Microsoft Word, Word Perfect, Open Office та ін), програм підготовки електронних презентацій (MS PowerPoint, Prezi, SlideRocet, VoiceThread та ін.), табличних процесорів (Microsoft Excel, Lotus, Quattro Pro та ін.), графічних редакторів (GIMP, Canvas, Figma, Corel Draw, Adobe PhotoShop, Adobe Illustrator та ін), систем управління базами даних (Microsoft Access, Paradox, СУБД компаній Oracle, Мій клас та ін), месенджерами та соціальними мережами (Viber, Telegram, Google Hangouts, Facebook Messenger, WhatsApp, Twitter, Facebook та ін), сервіси для онлайн-тестування, опитувань та анкетування учнів (Google-форми, Typeform, LearningApps, Quizizz, Online Test Pad, Socrative, Plickers, menti.com та ін), хмарних сховищ даних (Dropbox, Google.disc, OneDrive,

iCloud та ін.), онлайн-сервіси візуалізації для організації діяльності (ментальні карти Mindmeister, Mindomo, Popplet та ін., стрічки часу, інфографіка та ін.), інструменти створення веб-портфоліо (uPortfolio, Canvas, Webflow, Tilda, Google Сайт та ін), інструменти для проектної діяльності (GanttPRO, Bitrix 24, Wrike, Asana, Trello, Hygger, Smartsheet та ін), нейромережі (ChatGPT, GANbreeder, Imagen, Google Bard, DALL-E, Azure AI та ін). Можна вказати й інші цифрові інструменти, які використовує педагог у своїй професійній діяльності, особливо предметного спрямування.

Серед зазначеного, масово використовуються текстові та табличні процесори, програми для підготовки презентацій, до яких насамперед вчителі звертаються при розробці навчального цифрового контенту, месенджери та соціальні мережі. Постійно використовуються інструменти для проведення онлайн-занять, цифрові освітні платформи та платформи дистанційного навчання, онлайн-сервіси для спільної роботи з документами, а також хмарні сховища даних, відеосервіси. У рівнозначному обігу популярні онлайн-дошки спільного використання, послуги для онлайн-тестування, анкетування та опитувань, ведення електронного портфоліо. Ймовірно, це пов'язано з використанням вбудованих у вже перераховані інструменти подібних сервісів (онлайн-дошки у сервісах відео-конференц-зв'язку, вбудовані інструменти тестування та тренажери у складі цифрових освітніх платформ, автоматичне ведення портфоліо у складі єдиного електронного освітнього середовища школи).

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Як видно з вищезазначеного, в умовах динамічного розвитку та трансформації суспільства, технологій, ринку праці, цифрова компетентність сучасного педагога є необхідною і важливою умовою відповідності педагога суспільному запиту на рівень його професіоналізму та професійної підготовки, які потрібні для успішної професійної діяльності та здійснення якісного освітнього процесу. Тематикою подальших досліджень ми вбачаємо розробку методики використання цифрових технологій та цифрових освітніх ресурсів в освітньому процесі, виявлення найбільш ефективних методів формування цифрової компетентності педагогів, розробку методології об'єктивної оцінки рівня сформованості цифрової компетентності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. (Проект). Міністерство цифрової трансформації України. URL: https://osvita.diiia.gov.ua/uploads/0/2900-2629_frame_pedagogical.pdf (дата звернення 20.04.2023 р.)

2. Опис цифрової компетентності педагогічного й науково-педагогічного працівника. (Проект). Розроблено на виконання Наказу МОН України №38 від 15 січня 2019 року. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27905/1/digital%20comp%20teacher%20Morze.pdf> (дата звернення 20.04.2023 р.)

3. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації. Розпорядження КМУ від 3 березня 2021 р. № 167-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text> (дата звернення 20.04.2023 р.)

4. Проект Рамки цифрової компетентності громадян України (DigCompUA 2.2) URL: https://drive.google.com/file/d/1V7yecUDX4NKaTiCKfgpPFyk0zkGqLCXO/view?usp=drive_link (дата звернення 22.04.2023 р.)

REFERENCES

1. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2021) Kontseptualno-referentna Ramka tsyfrovoyi kompetentnosti pedahohichnykh y naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv. (Proiekt) [Conceptual and reference Framework of digital competence of pedagogical and scientific and pedagogical workers. (Project)]. [in Ukrainian]

2. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2019) Opys tsyfrovoyi kompetentnosti pedahohichnoho y naukovo-pedahohichnoho pratsivnyka. (Proiekt). [Description of the digital competence of a pedagogical and scientific-pedagogical worker. (Project).] <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27905/1/digital%20comp%20teacher%20Morze.pdf> [in Ukrainian]

3. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2021, March 3). Rozporiadzhennia № 167-r «Pro skhvalennia Kontseptsii

rozvytku tsyfrovoykh kompetentnosti ta zatverdzhennia planu zakhodiv z yii realizatsii.» [Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 3.03.2021 № 167-r «On the approval of the Concept of the development of digital competences and the approval of the plan of measures for its implementation.»]. [in Ukrainian]

4. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2023) Proiekt Ramky tsyfrovoyi kompetentnosti hromadian Ukrainy (DigCompUA 2.2) [The Digital Competence Framework Project of Ukrainian Citizens (DigCompUA 2.2)]. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДРОБІН Андрій Анатолійович – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та безпечного освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського.

Наукові інтереси: історія та сучасний стан розвитку природничих наук, цифрова економіка, процеси цифровізації, розвиток технологій.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DROBIN Andrii Anatoliyovych – candidate of pedagogical sciences, senior lecturer of department of information and communication technologies and safety of the educational environment of municipal institution «Kirovograd regional in-service teacher training institute named after Vasyl Sukhomlynsky»

Scientific interests: history and current state of development of natural sciences, digital economy, digitization processes, technology development.

Стаття надійшла до редакції 01.07.2023 р.

УДК 378.147

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-210-100-104

КОШЕЛЕВА Наталя Геннадіївна –

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри психології

Горлівського інституту іноземних мов

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0380-3242>

e-mail: cosheleva.natali@ukr.net

ДІЯЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

У статті розглядається актуальна проблема формування професійної готовності майбутніх практичних психологів навчальних закладів. Показано, що в сучасних умовах зростає значення діяльності шкільних психологів, підвищуються вимоги до них. Відмічено, що шкільні психологи-початківці зазнають труднощів при виконанні практичних функцій і завдань. Запропоновано модернізувати цілі, зміст і технології їхньої підготовки на основі діяльнісного підходу до навчання. Метою модернізації є формування професійної готовності майбутніх практичних психологів закладів освіти.

Проаналізовано наукові праці з питань діяльнісного підходу в освіті, теорії поетапного формування розумових дій, професійної готовності. Установлено, що професійна готовність є комплексним новоутворенням, яке містить різні якості особистості, необхідні для виконання професійної діяльності. Для забезпечення процесу формування професійної готовності майбутніх практичних психологів навчальних закладів запропоновано спиратися на положення теорії поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна. Мета навчання полягає в тому, щоб сформувати в учнів уміння діяти, правильно виконуючи всі частини дії: мотиваційну, орієнтовну, виконавчу та контрольну. У статті показано, що використання положень діяльнісного підходу до навчання сприяє більш ефективному формуванню професійної готовності майбутніх практичних психологів навчальних закладів. За такого підходу студенти поетапно опановують майбутню діяльність шляхом виконання різних видів робіт шкільного психолога.